Strażak Śląski

Organ Śląsk. Okręgu Woj. Zw. Straży Pożarnych R. P.

Wychodzi każdego miesiąca

Jeden za wszystkich — wszyscy za jednego!

Rok X **Katowice, grudzień 1937 r.** **Nr 12**

Prenumerata całoroczna zł 5.— | Adres Administracji: Katowice, Mickiewicza 2, telef. 340-47, konto P. K. O. 303.408 Adres Redakcji: Cieszyn, Konwiktowa 12 | Cena pojedynczego egz. 50 gr

Wyniki „3 Tygodnia Strażackiego"

W roku bieżącym „III Tydzień Strażacki" na terenie Śląska odbył się w 2 terminach — od 18 do 23 V na Górnym Śląsku i od 2 do 8 VIII na Cieszyńskim Śląsku.

W związku z akcją propagandową „Tygodnia" Śląski Okręg Woj. wydał 2.500 afiszów kolorowych, ponad 50.000 ulotek i materiał do odczytów. W ciągu „Tygodnia" odbyło się: popisów pożarniczych 271, alarmów ćwiczebnych 398, zawodów w. f. 49, odczytów propagandowych 202, imprez zabawowych 150.

Zbiórki pieniężne oraz imprezy zabawowe dały następujące wyniki:

Pow. wzgl. m. grodzkie	Przychód zł	Rozchód zł	Cz. zysk zł
Bielsko	5.297,70	2.110,—	3.187,70
Cieszyn	3.202,30	1.020,—	2.182,70
Rybnik	5.520,85	3.093,08	2.427,77
Pszczyna	4.992,78	1.962,01	3.030,77
Katowice pow.	4.643,25	1.639,45	3.003,80
Katowice m.	3.050,48	1.015,18	2.035,40
Chorzów m.	702,30	250,—	452,30
Lubliniec	935,98	625,92	310,06
Tarnowskie Góry	866,41	467,57	398,84
Świętochłowice	4.808,33	1.709,54	3.098,79
Razem	34.020,38	13.892,75	20.127,63

W stosunku do poprzedniego „Tygodnia" wyniki z roku bieżącego są cośkolwiek lepsze. Zatem sądzić należy, że wnioski, jakie nam się nasunęły oraz zdobyte doświadczenia z poprzednio przeprowadzonych „Tygodni" nie były w całości wzięte pod uwagę. W dalszym ciągu około 20 proc. straży w ogóle nie brało udziału w akcji propagandowej, a przeszło 25 proc. straży było takich, gdzie ich czysty zysk wynosił do 15 zł. Ponadto propaganda „Tygodnia" była na ogół słaba, np. w większych miastach, gminach nie wywieszono transparentów, ulotek rozdano za mało, afisze propagandowe nie były widoczne, odczyty nie odbywały się, kina nie były wykorzystane. Również brak było współpracy z obywatelami. Przeważnie imprezy odbywały się w kółkach zamkniętych w gronie rodzin strażackich, wobec czego odnosiło się wrażenie, jakoby „Tydzień" był przeznaczony dla członków straży a nie dla społeczeństwa. Zbiórki uliczne w wielu miejscowościach, zwłaszcza o silnym zaludnieniu, nie były należycie przeprowadzone, bowiem ilość kwestarzy nie była wystarczająca.

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku Zarząd Śląskiego Okręgu Związku Straży Pożarnych R. P. przesyła Druhom członkom Rad i Zarządów Oddziałów Powiatowych, członkom Zarządów Straży Pożarnych, wszystkim Druhnom służby żeńskiej pożarniczej i Druhom strażakom serdeczne życzenia wszelkich pomyślności tak w życiu osobistym jako też w ich działalności korporacyjnej.

Oby potężniała dalej w naszej organizacji świadomość obowiązków względem Państwa i obywateli. Niech hasła statutowe i sztandarowe będą nadal myślą przewodnią wszystkich naszych poczynań. Oby się wzmagały siły naszych jednostek organizacyjnych do pokonywania trudów żmudnej a odpowiedzialnej służby strażackiej.

Dział urzędowy

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 16 października 1937 r.

o rozmieszczeniu, liczebności i zaopatrzeniu miejscowych straży (pogotowi) pożarnych i uznaniu straży pożarnych za miejscowe

Na podstawie art. 10 pkt 1, 2 i 4 ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 365) zarządzam co następuje:

I. O rozmieszczeniu i liczebności miejscowych straży i okręgowych pogotowi pożarnych

§ 1. Rozmieszczenie straży pożarnych powinno być takie, aby obszar działania straży obejmował w zasadzie jedno osiedle.

Starosta może zezwolić na utworzenie dla kilku osiedli położonych na obszarze jednej gminy wspólnej straży pożarnej, jeżeli straż taka będzie w stanie zapewnić na obszarze swego działania należytą ochronę przed pożarami i innymi klęskami.

§ 2. W gminach miejskich, których obszar wynosi ponad 50 km kw., straż powinna być podzielona na oddziały, rozmieszczone w różnych dzielnicach miasta. W innych gminach straż może być podzielona na oddziały, o ile warunki miejscowe tego wymagają.

Oddział stanowi samoistną jednostkę straży pożarnej i może składać się najwyżej z 3 plutonów.

§ 3. Siedzibą okręgowego pogotowia pożarnego powinno być osiedle położone możliwie w środku obszaru działania pogotowia, posiadające najlepsze warunki szybkiego udzielenia pomocy, w szczególności o ile chodzi o łatwość wezwania pogotowia oraz przejazdu do innych miejscowości.

§ 4. Obszar działania okręgowego pogotowia pożarnego powinien być dostosowany do jego możności udzielania szybkiej pomocy wszystkim osiedlom objętym działalnością pogotowia, nie może jednak obejmować mniej niż dwie gminy, ani też więcej niż obszar jednego powiatu.

§ 5. Podstawą przy ustalaniu liczebności straży i pogotowi pożarnych jest pluton, składający się z 3 sekcji i stanowiący zespół 25 ludzi w zmianie służbowej wyposażony w odpowiednie środki przewozowe oraz w sprzęt wystarczający do przeprowadzenia samodzielnej akcji ratowniczej.

§ 6. Ilość plutonów straży lub pogotowia uzależnia się od stopnia niebezpieczeństwa pożarów lub innych klęsk na obszarze działania straży lub pogotowia, który określa się według:

1. obszaru działania straży lub pogotowia i liczby mieszkańców zamieszkałych na tym obszarze,
2. sposobu zabudowania, liczby i rodzaju budynków,
3. stanu zaopatrzenia w wodę,
4. charakteru przemysłowego (ilości i rodzaju zakładów przemysłowych),
5. charakteru specjalnego (uzdrowiska, położenie nadgraniczne, obiekty użyteczności publicznej, obiekty wojskowe itp.).

§ 7. Ilość plutonów straży lub pogotowi ustalona w zależności od stopnia niebezpieczeństwa pożarów lub innych klęsk, może być zmniejszona w zależności od:

1. odległości sąsiednich straży i pogotowi pożarnych,
2. sprawności, stanu liczebnego oraz stopnia wyszkolenia i wyposażenia w sprzęt straży pożarnych prywatnych znajdujących się na obszarze działania straży lub pogotowia,
3. warunków ułatwiających udzielenie szybkiej pomocy przez straże lub pogotowia sąsiednie (warunki drogowe, zmotoryzowane środki przewozowe, sygnalizacja alarmowa),
4. ilości i rodzajów ochronnych urządzeń przeciwpożarowych znajdujących się na obszarze działania straży lub pogotowia.

W wyjątkowych wypadkach, gdy środki finansowe gminy nie pozwalają na utrzymanie straży lub pogotowia w składzie przewidzianym w § 5, wojewoda, o ile warunki wymienione w ust. 1 na to pozwalają, może zezwolić, aby straż lub pogotowie liczyło mniej niż jeden pluton, nie mniej jednak niż jedna sekcja w składzie co najmniej 8 ludzi i wyposażona w sprzęt wystarczający do przeprowadzenia samodzielnej akcji ratowniczej.

§ 8. Przełożony gminy po wysłuchaniu kolegium zarządu gminy obowiązany jest opracować plan rozmieszczenia i liczebności miejscowych straży pożarnych oraz ustalić liczbę plutonów dla każdej straży.

Plany rozmieszczenia i liczebności straży oraz liczbę plutonów dla każdej straży zatwierdza starosta, a w Warszawie Komisarz Rządu na m. st. Warszawę.

II. O zaopatrzeniu straży i pogotowi w sprzęt

§ 9. W gminach miejskich liczących ponad 40.000 mieszkańców wszystkie plutony (sekcje) straży pożarnej powinny być zmotoryzowane.

W gminach miejskich liczących od 10.000 do 40.000 mieszkańców straże pożarne powinny posiadać co najmniej jeden pluton zmotoryzowany.

W gminach liczących mniej niż 10.000 mieszkańców straże pożarne mogą nie posiadać plutonów zmotoryzowanych.

Okręgowe pogotowia pożarne powinny być zmotoryzowane.

§ 10. Pluton zmotoryzowany straży lub pogotowia powinien być zaopatrzony w trzy samochody, z których każdy powinien być wyposażony w sprzęt potrzebny do przeprowadzenia samodzielnej akcji ratowniczej.

Pluton niezmotoryzowany straży pożarnej powinien być zaopatrzony w dwa wozy konne, wyposażone w sprzęt potrzebny do przeprowadzenia samodzielnej akcji ratowniczej oraz w trzy beczkowozy konne do przewozu wody.

§ 11. Za podstawę zaopatrzenia straży w sprzęt techniczny, który składa się ze sprzętu: burzącego, gaśniczego, łącznościowego, ochronnego, oświetleniowego, przeciwgazowego, ratowniczego, sanitarnego, wodnego i specjalnego, służą wzorowe zestawy sprzętu ustalone przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Przełożony gminy ustala szczegółowy wykaz rodzaju i ilości sprzętu potrzebnego do każdej straży lub pogotowia w zależności od stopnia niebezpieczeństwa pożarów lub innych klęsk na obszarze działania straży lub pogotowia (§ 3).

§ 12. Sprzęt powinien być przechowywany w zamkniętych pomieszczeniach (remizach strażackich) i utrzymywany w takim stanie, aby był zdolny do natychmiastowego użycia przy akcji ratunkowej.

Klucze od pomieszczeń ze sprzętem powinny być przechowywane przez naczelników straży lub pogotowi albo przez ich zastępców w sposób zapewniający natychmiastową możność ich użycia.

Kontrolę nad należytym utrzymaniem, przechowywaniem i gotowością sprzętu sprawują przełożeni gminy przy pomocy naczelników straży i pogotowi.

III. O warunkach, jakim powinny odpowiadać straże pożarne ochotnicze lub prywatne, aby mógł im być nadany charakter straży miejscowych

§ 13. Charakter straży miejscowej może być nadany tylko takiej straży, która odpowiada następującym warunkom:

a) ilość plutonów (sekcji) straży odpowiada wymaganiom planu, o którym mowa w § 6,

b) co najmniej trzy czwarte spośród czynnych członków straży posiada wyszkolenie fachowe według programów, ustalonych właściwymi przepisami,

c) poszczególne plutony posiadają całkowite wyposażenie w sprzęt pożarniczy,

d) straż jest wyposażona w potrzebną ilość urządzeń sygnalizacyjnych i alarmowych, zapewniających szybkie wezwanie członków straży do akcji ratunkowej,

e) straż istnieje co najmniej od roku i wyniki jej dotychczasowej pracy są zadowalające.

§ 14. Nadanie charakteru miejscowej straży pożarnej tej straży, która nie odpowiada warunkom w § 13 lit. b, c lub d, może nastąpić tylko z zastrzeżeniem, że brakujące warunki zostaną dopełnione w określonym terminie.

§ 15. W razie gdyby straż przestała odpowiadać warunkom uzasadniającym nadanie jej charakteru miejscowego, starosta po przeprowadzeniu szczegółowej inspekcji straży i po wysłuchaniu opinii zainteresowanej gminy i wydziału powiatowego, pozbawi straż pożarną charakteru miejscowej straży pożarnej.

IV. Przepisy przejściowe

§ 16. Wojewoda określi, które osiedla mają charakter przemysłowy lub specjalny (§ 6 pkt 4, 5), oraz kolejność, w jakiej powinna następować organizacja straży na terenie poszczególnych gmin województwa w zależności od stanu finansowego gminy.

Przy ustalaniu kolejności należy uwzględnić charakter przemysłowy i specjalny osiedli na terenie gmin.

§ 17. Okres, w którym powinno nastąpić zaopatrzenie straży lub pogotowi w sprzęt, nie może przekraczać lat trzech.

W wypadkach zasługujących na uwzględnienie, wojewoda może przedłużyć okres zaopatrzenia straży lub pogotowia do lat pięciu.

§ 18. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych:

Sławoj Składkowski

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA POCZT I TELEGRAFÓW

z dnia 26 lutego 1937 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Komunikacji i Spraw Wewnętrznych o trybie postępowania przy zawiadamianiu w drodze telefonicznej lub telegraficznej o wypadkach klęsk żywiołowych, napadów rabunkowych i katastrof

Na podstawie art. 20 ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 365) oraz art. 24 ust. 3 i 5 i art. 53 ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafie i telefonie (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 63, poz. 481) zarządzam co następuje:

§ 1. W przypadkach pożarów, epidemii, napadów rabunkowych, katastrof, nieszczęśliwych wypadków lotniczych i przymusowych lądowań, jak również innych nieszczęść, spowodowanych żywiołowymi zdarzeniami, lub w razie groźby ich powstania, urzędy pocztowe (agencje) obowiązane są do bezpłatnego przesłania telegramu lub przeprowadzenia rozmowy telefonicznej, skierowanych w tych sprawach o pomoc do organów bezpieczeństwa publicznego i innych właściwych władz lub straży pożarnych (pogotowi).

Telegramy te i rozmowy telefoniczne noszą nazwę alarmowych i oznaczane są wskazówką służbową — ADP.

§ 2. Do nadania telegramu alarmowego lub przeprowadzenia rozmowy telefonicznej alarmowej uprawniona jest każda osoba. Osoba ta powinna podać urzędowi pocztowemu (agencji) swe imię, nazwisko oraz dokładny adres, a na żądanie urzędu pocztowego (agencji) wylegitymować się.

§ 3. Telegramy i rozmowy telefoniczne alarmowe powinny być pod względem kolejności w przekazywaniu, względnie przeprowadzaniu traktowane jako telegramy, wzgl. rozmowy telefoniczne służbowe pilne.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Poczt i Telegrafów:

(—) E. Kaliński.

POSTANOWIENIA MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

w sprawie ulg kolejowych przy przejazdach straży pożarnych do i od miejsc pożarów i innych katastrof żywiołowych

„Postanowienia § 69 cz. II taryfy osobowej T. O. II"

§ 69. Przejazdy straży ogniowych

1. Uprawnieni:

Członkowie rejestrowanych straży ogniowych, jadący do pożaru lub innego wypadku żywiołowego.

2. Obszar i zakres ważności:

Ulgę stosuje się w klasie 3. pociągów osobowych i pospiesznych albo według uznania kolei w innych wagonach, normalnie nie przeznaczonych do przewozu osób, od dowolnej stacji do stacji miejsca pożaru lub innego wypadku żywiołowego oraz z powrotem do stacji miejsca stałej siedziby straży.

3. Warunki stosowania:

Ulgę stosuje się na podstawie ustnego lub pisemnego zgłoszenia komendanta danej straży ogniowej, dokonanego w stacji wyjazdu.

4. Opłaty:

(1) Przejazd do stacji miejsca pożaru lub wypadku odbywa się bezpłatnie i bez żadnych dokumentów przewozowych.

(2) Do przejazdu w kierunku powrotnym stosuje się Tabelę opłat ulgowych ze zniżką 33% (tab. 6).

(3) Opłatę za przejazd z powrotem należy uiścić przed rozpoczęciem podróży powrotnej w kasie biletowej, inaczej straż nie będzie przyjęta do przewozu.

(4) Jeżeli przejazd straży ogniowej wywołany jest potrzebami Kolei Państwowych, przejazd powrotny odbywa się również bezpłatnie.

5. Postanowienia szczególne:

(1) Przerwy podróży nie są dozwolone.

(2) Przewóz narzędzi straży ogniowych do miejsca pożaru lub wypadku odbywa się bezpłatnie.

(3) Za przewóz narzędzi w kierunku powrotnym w pociągach osobowych lub towarowych pobiera się opłaty przewozowe według klasy wagonowej 16 lub drobnicowej III taryfy towarowej. Jeżeli przejazd straży ogniowej wywołany był potrzebą Kolei Państwowych, przewóz narzędzi odbywa się w obydwu kierunkach bezpłatnie.

OKÓLNIKI ZARZĄDU GŁÓWNEGO

Okólnik Nr 767. — W sprawie pieczęci dla Straży Pożarnych

Podajemy do wiadomości i wykonania odpis decyzji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w sprawie pieczęci dla straży pożarnych:

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Odpis.

Nr AP. 3. 34.

Warszawa, dn. 22 października 1937 r.

Decyzja.

Na podstawie art. 1 ust. (1) dekretu z dnia 2 października 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 72, poz. 455) i § 2 rozporządzenia z dnia 15 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 534) zezwalam na używanie przez stowarzyszenia, będące członkami Związku Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej, odznaki członkowskiej tegoż Związku na pieczęciach o średnicy 35 mm, na których w kole wewnętrznym widnieje wspomniana odznaka z tą zmianą, że zamiast orła są umieszczone w środku litery, stanowiące skróty nazw poszczególnych województw, przy czym miasto stołeczne Warszawę oznacza się literą „W", województwo wileńskie — literami „WN", wszystkie inne województwa — za pomocą pierwszych dwóch spółgłosek ich nazwy. W otoku pieczęci napis: „Stow. Ochotniczej Straży Pożarnej w...".

ZA MINISTRA

(—) Paciorkowski

PODSEKRETARZ STANU.

m. p. MIN. SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Okólnik Nr 700. — W sprawie przestrzegania drogi służbowej

Pomimo wydanych okólników Nr 497 z 1395 r. i Nr 640 z 1936 r. coraz częściej zdarzają się wypadki zwracania się Zarządów Straży Pożarnych i ich poszczególnych członków do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a nawet do samego Pana Ministra w sprawie subwencji na zakup sprzętu, budowę remiz itp.

W związku z powyższym **należy wydać rygorystyczne zarządzenia**, kategorycznie zabraniające Zarządom Straży Pożarnych i ich członkom zwracania się w wyżej wymienionych sprawach do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w ogóle, zaś do Panów Wojewodów — bez przestrzegania właściwej (związkowej) drogi służbowej, jest to bowiem sprzeczne z zasadą konieczności podporządkowania się straży pożarnych, pod względem organizacyjnym, Związkowi Straży Pożarnych RP.

Jednocześnie zaznaczamy, iż zgodnie z decyzją Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, sprawy kierowane bezpośrednio do Ministerstwa nie będą rozpatrywane w ogóle.

Okólnik Nr 775. — W sprawie zakazu zakupu sprzętu pożarniczego pochodzenia zagranicznego

W uzupełnieniu okólnika Nr 728 z dnia 13 I 1937 r. podkreślamy **zakaz** nabywania sprzętu pochodzenia zagranicznego, niezależnie od tego, czy dana straż korzysta z subwencji Funduszu Centralnego, Samorządu Gminnego, względnie Powiatowego — czy też dokonuje zakupu we własnym zakresie, z funduszów własnych.

W wypadkach wyjątkowych, gdy chodzi o zakup sprzętu specjalnego, nie wyrabianego w kraju, jak np. drabiny mechaniczne, należy każdorazowo uzyskać zgodę Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, składając wnioski z zachowaniem drogi służbowej.

Okólnik Nr 778. — W sprawie zalecenia strażom łączników wynalazku p. Kałużnego

Podajemy do wiadomości, że Komisja Techniczna Związku zbadała łącznik do węży tłocznych, wynalazku p. Kałużnego, z ulepszonym sposobem taśmowania umożliwiającym w wypadku pęknięcia węża podczas akcji — zataśmowanie tegoż w przeciągu krótkiego czasu, i uważa go za dobry i celowy.

INSPEKTOR NACZ. (—) J. Milewski

I. WICEPREZES ZARZ. GŁ. (—) Wł. Kiliński, Płk. Dypl.

KOMUNIKAT ŚLĄSKIEGO OKRĘGU

Do Zarządów Oddziałów Powiatowych i Straży Pożarnych.

JW-41. — W sprawie współpracy straży pożarnych z lokalnymi obywatelskimi Komitetami Zimowej Pomocy Bezrobotnym

Podajemy do wiadomości, że w celu upowszechnienia i usprawnienia akcji pomocy zimowej bezrobotnym oraz celem osiągnięcia w 100 procentach należnych wpływów, doręczeniem wezwań osobom mającym świadczyć na zimową pomoc bezrobotnym zajmą się przedstawiciele organizacyj Pracowniczych, Społecznych, Kombatanckich i Młodzieżowych, a więc między innymi przedstawiciele Straży Pożarnych.

W związku z tym odnośne Komitety Obywat. Zimowej Pomocy Bezrobotnym otrzymały wyczerpujące instrukcje co do zorganizowania pow. akcji.

W tym celu Oddziały Powiatowe i Zarządy Straży Pożarnych zechcą zgłosić się w lokalnych Komitetach Zimow. Pom. Bezrob. do współpracy wg dyrektyw tych Komitetów.

Ze swej strony Zarząd Śląskiego Okręgu prosi, aby WDruhowie w powyższej akcji obywatelskiej wzięli jak największy udział. Przy tym pożądane jest, aby podczas pracy w pow. akcji, członkowie straży występowali w mundurach.

WYKORZYSTANIE ROBOCIZNY Z TYTUŁU ZASTĘPCZEGO OBOWIĄZKU WOJSKOWEGO

Wydane rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 VIII 1937 w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Opieki Społecznej i Skarbu (Dz. U. R. P. Nr 61, poz. 481) ustala zastępczy powszechny obowiązek bezpłatnego wykonywania pracy, dla celów obrony Państwa oraz potrzeb gminy lub gromady, przez osoby, które zostały zwolnione od odbywania czynnej służby wojskowej. W rozwinięciu § 16, 29 i 32 pow. wym. rozporządzenia, zostało wydane dodatkowo zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, Nr Wojsk. F-18-1 z dnia 21 IX 1937 r. o uruchomieniu robót, które wyjaśnia, że do prac tych należy zaliczać robociznę: maskowania i zadrzewiania terenów dla celów opl., budowę i remont remiz strażackich, studzien i urządzeń służących do zaopatrzenia osiedli w wodę z podkreśleniem, że **w najszerszym zakresie należy uwzględniać roboty zgłaszane przez Okręgi Związku Straży Pożarnych.**

Ustalone i zaprojektowane roboty powinny być objęte i zgłoszone właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej za pośrednictwem gmin, zestawieniem na załączonych przy powyż. wymienionym zarządzeniu formularzach Nr 1 i 2, które należy zapotrzebować w odnośnej gminie.

W celu zaś dopilnowania uwzględnienia projektów tych robót, odpisy tych planów straże poż. winny przesyłać odnośnemu Oddziałowi Powiat. Związku, który ze swej strony odpisy te winien przedłożyć powiatowej władzy administracji ogólnej i dopilnować maksymalnego uwzględnienia potrzeb oplpoż.

Zarazem zaznaczamy, że pod pkt **b** § 16 pow. wym. rozporządzenia Min. Spraw. Wewn., do osób nie podlegających obowiązkowi pracy w danym roku kalendarzowym, należy zaliczyć tych, którzy odbyli w danym roku przeszkolenie w obronie przeciwgazowej dla celów opl. w ciągu przynajmniej 46 godzin i otrzymały odpowiednie zaświadczenia, dotyczy to również wyszkolenia pożarniczego podstawowego.

W związku z powyższym, straże chcące skorzystać z otrzymania bezpłatnej robocizny winny jak najrychlej sporządzić omawiane powyżej plany projektowanych robót i składać je właściwym gminom.

INSPEKTOR WOJ.: (—) Józef Mikuła

PREZES ZARZ. OKR. WOJ.: (—) Mildner

Z życia zrzeszonego strażactwa

POSIEDZENIE ZARZĄDU ŚL. OKR. WOJ.

W dniu 2 XII pod przewodnictwem Dha Prezesa Mildnera odbyło się posiedzenie Zarządu Śl. Okręgu. Na posiedzeniu tym rozpatrywano sprawy na Radę Naczelną Związku w dniu 7 XII br., przy czym uchwalono wystąpić na tę Radę z wnioskiem o wprowadzenie poprawek do regulaminu „Kasy Strażackiej", by z kasy tej również mogli korzystać członkowie w razie nabawienia się choroby podczas akcji pożarowej. Ponadto rozpatrywano utworzenie w m. Bielsko Oddziału Miejskiego. Odnośnie tej sprawy Zarząd Okręgu postanowił na razie nie two-

Druhowie Naczelnicy Straży!! Należy na najbliższych zbiórkach zapoznać członków straży pożarnych z ustawą o ochronie przed pożarami i innymi klęskami żywiołowymi, oraz z rozporządzeniami podanymi w niniejszym „Strażaku".

rzyć powyższego Oddziału, a natomiast zgodził się, aby w dotychczasowym Oddz. Pow. Bielsko pełniło funkcje 2 instruktorów, mianowicie obecny w strażach poza miastem Bielsko i Nacz. O. S. P. w Bielsku w strażach na terenie m. Bielska. Na powyższym posiedzeniu rozpatrywano również sprawy finansowe Okręgu, Oddz. Pow. i Straży na rok 1938-39. Z uwagi na rozszerzenie obowiązków strażactwa uchwalono udać się w delegacji do P. Wojewody o wydatniejsze subwencjonowanie przez samorządy gminne i powiatowe potrzeb straży. Ponadto na powyższym posiedzeniu Zarząd załatwił 18 spraw mniejszej wagi.

POSIEDZENIE PODKOMISJI TECHNICZNEJ ŚLĄSKIEGO OKRĘGU

W dniu 3 XII br. pod przewodnictwem Dha Insp. str. poż. Sp. Giesche Mierzeiewskiego odbyło się posiedzenie podkomisji technicznej Śląskiego Okręgu. Na tym posiedzeniu trwającym przeszło 6 godzin rozpatrywano następujące sprawy:

1. projekt Rady Ministrów o obowiązku osób fizycznych i prawnych w dziedzinie zorganizowania wyszkolenia i wyposażenia w sprzęt personelu powołanego do obrony plotn.,
2. warunki techniczne autopogotowi dla pogotowi okręgowych,
3. projekt badań i odbioru gaśnic,
4. projekt norm dla autopolewaczek przystosowanych dla celów obrony ppożarowej.

POWIAT BIELSKO

Posiedzenie Rady Oddz. Pow. w Bielsku

W dniu 12 XII br. odbyło się sprawozdawcze posiedzenie Rady Oddziału Pow. za 1936-37 w Bielsku. W posiedzeniu tym wzięło udział przeszło 50 delegatów. Posiedzeniu przewodniczył Dh Pusz, naczelnik O. S. P. w Strumieniu. Przed przystąpieniem do obrad przewodniczący usprawiedliwił nieobecność prezesa Rady O. P. z powodu zajęć służbowych oraz prezesa Zarządu dha K. Matusiaka z powodu choroby. Ponadto z okazji przyznania złotego medalu zasługi dla dha Władysława Suchonia, sekretarza Zarządu O. P. w Bielsku, przewodniczący podniósł jego zasługi na polu pożarniczym, co zebrani przyjęli oklaskami. Po sprawozdaniach i udzieleniu Zarządowi absolutorium delegat Śl. Okr. Woj. insp. Mikuła wygłosił referaty o ustawie ppoż. oraz samoobronie ludności cywilnej w opl.

Pożar najstarszej fabryki tekstylnej w Bielsku

W dniu 8 listopada o godz. 15 min. 30 wybuchł groźny pożar w starej fabryce tekstylnej w Bielsku własności firmy Markusa Wolfa i Synowie.

Pożar powstał z niewiadomych przyczyn na 4 piętrze i natrafiając na wielce palne materiały w postaci naoliwionej konstrukcji drewnianej fabryki rozszerzał się z wielką gwałtownością.

Zaalarmowana straż pożarna w Bielsku przybyła natychmiast z całym taborem na ratunek, wzywając do pomocy sąsiednie straże z Białej, z Komorowic Śląskich, Aleksandrowic, Starego Bielska i Kamienicy. Pomoc ta była koniecznie potrzebną z uwagi na niebezpieczeństwo, jakie zagrażało sąsiednim fabrykom, jak fabryce dywanów Riesenfelda, fabryce juty „Unia" i Zakładom Gazowni Miejskiej.

Dzięki wytężonej akcji wszystkich straży pożarnych pożar wkrótce zlokalizowano, a ponadto uratowano wszystkie maszyny znajdujące się na drugim, pierwszym piętrze i na parterze, nie dopuszczając do tych kondygnacyj ognia.

Z uwagi na wysokość budynku i brak na miejscu odpowiednio wysokiej drabiny, wezwano również na pomoc z Katowic drabinę mechaniczną.

Ogółem pracowało 18 stanowisk ogniowych, do których woda była dostarczana z 6 motopomp po-

Zdjęcie pożaru fabryki Markusa Wolfa i Synowie w Bielsku.

żarniczych, 3 drabiny mechaniczne, 4 drabiny francuskie i 5 drabin Szczerbowskiego.

W następnym dniu po pożarze przybył na pogorzelisko wojewódzki inspektor pożarniczy druh Józef Mikuła, który po zapoznaniu się z sytuacją pożarową, wyraził pod adresem straży, biorących udział w akcji ratunkowej wyrazy uznania, za wykonanie niebezpiecznej pracy zgodnie z wymaganiami taktyki pożarniczej, dzięki czemu ocalono sąsiedni przemysł.

Straty wynoszą około 650.000 zł.

Św. Mikołaj w O. S. P. Bielsko

Zarząd straży pożarnej w Bielsku w staraniach swych nad utrzymaniem życia towarzyskiego w rodzinie strażackiej i dla radości dziatwy tej rodziny, śladem lat poprzednich zorganizował i w tym roku św. Mikołaja. Na bogaty i piękny program wieczornicy składały się deklamacje dzieci, tańce i śpiew aniołków, przybycie św. Mikołaja oraz zabawa dziecięca. Wykonawczyniami programu były członkinie jedn. żssp. Zebrana dziatwa w ilości około 100 dzieci z zaciekawieniem przysłuchiwała się prośbie rodzeństwa, które piękną deklamacją wzywało i pro-

Św. Mikołaj dla dzieci strażaków w Bielsku.

siło o przybycie św. Mikołaja. Prośba ich oczywiście została wysłuchaną, gdyż po chwili poprzedzany grupą aniołów, wchodzi na salę siwy staruszek św. Mikołaj, a za nim o dziwo pokazuje się zupełnie nowoczesny diabeł, który przyjechał na trójkołowym skrzynkowym rowerze z niezliczoną ilością przepięknych podarunków w skrzyni.

Nastąpiło przywitanie się św. Mikołaja z dziatwą i odczytanie ze złotej księgi imion dzieci grzecznych. Na prośbę aniołków św. staruszek zaniechał odczytania imion dzieci nieposłusznych, tym chętniej, że te solennie przyrzekły poprawę.

Rozdawanie nagród było najradośniejszą chwilą imprezy, przy czym po odbiór tychże podchodzono z bojaźnią w przypuszczeniu, że za roczne przewinienia diabeł nie omieszka wymierzyć zasłużoną karę.

Piękną tę uroczystość uwieczniono na zdjęciu. Na zakończenie odbyły się tańce obdarowanej dziatwy.

POWIAT PSZCZYNA

Posiedzenie Rady Oddziału Powiatowego Pszczyna

W dniu 20 XI br. odbyło się posiedzenie sprawozdawcze za 1936-37 Oddziału Powiatowego Pszczyna w Mikołowie. Posiedzenie to zaszczycił swą obecnością p. starosta pow. pszczyńskiego dr Olszewski. Ponadto w posiedzeniu wziął udział cały Zarząd Oddziału Powiatowego z dhem prezesem Zarządu p. Kojem, delegat Zarz. Okr. Woj. insp. Mikuła oraz przeszło 100 delegatów straży pożarnych.

Przed przystąpieniem do obrad wybrano przewodniczącego posiedzenia w osobie p. starosty, bowiem p. dr Jarosz, b. starosta pow. pszczyńskiego z uwagi na przeniesienie służbowe z prezesury Rady O. P. zrezygnował. Następnie w bardzo serdecznych słowach dh. prezes J. Koj zwrócił się do p. starosty dr Olszewskiego o opiekę i pomoc dla strażactwa pow. pszczyńskiego co najmniej taką, jaką darzył poprzedni włodarz powiatu. Na to p. starosta w dłuższym przemówieniu obiecał jeszcze więcej opiekować się strażactwem w miarę sił i środków. Po bardzo obszernych sprawozdaniach z działalności Zarządu O. P. sekretarza Zarządu Szotta, skarbnika Paducha oraz instruktora Wypióra przeprowadzono wybory, mianowicie prezesa Rady O. P. w osobie p. dr Olszewskiego, starosty pow. pszczyńskiego oraz prezesa Zarządu O. P. w osobie dha J. Koja, posła na Sejm R. P. i śląski.

Na zakończenie dh. insp. Mikuła wygłosił obszerny referat o samoobronie ludności w opl.

10-lecie O. S. P. w Kostuchnie

Dnia 19 września br. odbyła się uroczystość 10-lecia istnienia placówki O. S. P. w Kostuchnie. Strażactwo zebrało się koło remizy, a o godz. 9 udało się do kościoła parafialnego w Piotrowicach. Po wysłuchaniu mszy św. i kazania przybyło strażactwo z powrotem do lokalu związkowego. Uroczystość tę zaszczycił swoją obecnością instruktor powiatowy p. Wypiór i naczelnik rejonowy p. Klemens.

Uroczystość 10-lecia zagaił prezes p. Kuc, witając przedstawiciela straży, gości i miejscowe strażactwo staropolskim pozdrowieniem „Czołem". Po krótkim wyjaśnieniu co do dnia 10-lecia, oddał głos referentowi oświatowemu p. Smołusze, który przedstawił w swej kronice rozwój strażactwa za okres 10-letni. Następnie przemówił instruktor powiatowy p. Wypiór, który w podniosłych słowach przedstawił wysiłek pracy miejscowej straży, po czym od-

znaczył 4 członków za ich sumienną i gorliwą pracę w strażactwie odznakami 10-lecia. Odznaczeni podziękowali.

Po przemówieniach nastąpił wspólny obiad przeplatany krótkimi przemówieniami i śpiewem. Dla uzupełnienia tego dnia przystąpiono do wspólnej fotografii. Kilka godzin spędzonych na miłej pogawędce pozostaną miłym wspomnieniem dla miejscowego strażactwa.

POWIAT CIESZYN

Z Górek Wielkich i Małych

W niedzielę, dnia 24 X br. miejscowa O. S. P. pod kierownictwem druha naczelnika J. Śliwki zakończyła całoroczne ćwiczenia i wyszkolenie z zakresu pierwszego stopnia egzaminem i ćwiczeniem taktycznym.

O godz. 8 rano wyruszyli strażacy od remizy na zamówioną mszę św. do kościoła. Po nabożeństwie zdawało 22 druhów egzamin pierwszego stopnia przed komisją egzaminacyjną w osobach druhów: instruktora Mielnickiego, nacz. rej. Lipowczana, nacz. Sikory, inż. Buzka i miejscowego nacz. Śliwki.

Po egzaminie i ćwiczeniach odbył się skromny obiad strażacki, po którym podano wynik egzaminu, mianowicie na 22 strażaków, 10 zdało celująco, zaś 12 z dobrym wynikiem. Na zakończenie druh instruktor Mielnicki złożył podziękowanie naczelnikowi Śliwce za wzorowe wyszkolenie strażaków i zachęcał do dalszej tak pożytecznej dla obywateli i Państwa pracy społecznej.

Następnie strażacy samorzutnie złożyli na Fundusz Obrony Narodowej kwotę 15 złotych. Towarzyską zabawą zakończono tak doniosły dzień strażactwa góreckiego.

POWIAT RYBNIK

Konferencja Prezesów i Naczelników

Dnia 5 grudnia br. odbyła się konferencja prezesów i naczelników straży pożarnych pow. rybnickiego w Rybniku. Zgromadziła ona 120 delegatów z poszczególnych straży. Śl. Okręg Wojew. Zw. Str. Poż. RP. reprezentował insp. J. Mikuła.

Na wstępie konferencji dokonano dekoracji 10 członków straży medalami zasługi za pracę na polu pożarnictwa. Dekorację przeprowadził prezes Zarządu Oddz. Pow. inż. J. Urbańczyk.

Srebrne medale zasługi otrzymali: Rzodeczko Henryk, Paweł Sztwiertnia, Skrzyszowski Adolf, Wala Jacek, Hetmaniok Jan.

Brązowe medale zasługi: Wodecki Antoni, Zając Emanuel, Smołka Alfons, Operskalski Marcin, Jęczmionka Walenty.

Z kolei omówił insp. wojew. J. Mikuła ustawę przeciwpożarową i wydane rozporządzenia wykonawcze, które w br. weszły w życie, prace straży w opl. i sprawę zaopatrzenia wodnego.

Wyszkolenie w strażach na okres zimowy, zaopatrzenie w sprzęt i prace administracyjne Zarządów Straży referował instr. pow. Wł. Skura. Po omówieniu podanych spraw, wyjaśnieniu szeregu kwestyj poruszanych przez uczestników, zebranie zakończono.

POWIAT TARNOWSKIE GÓRY

Posiedzenie Rady Oddz. P. w Tarnowskich Górach

W dniu 23 listopada br. odbyło się posiedzenie Rady Oddziału Pow. w Tarnowskich Górach pod przewodn. dha Prezesa Rady Mierzwy, starosty pow. Tarnowskie Góry. Na posiedzeniu Zarząd O. P. złożył ze swej działalności sprawozdanie za 1936-37 rok i uzyskał od zebranych absolutorium. Po posiedzeniu insp. Okręgu Mikuła w dłuższym przemówieniu poruszył sprawy związane z ustawą ppoż. oraz samoobroną ludności cywilnej w opl.

Z życia i prac samarytanek

PRACE JEDNOSTKI żSSP. W WESOŁEJ

Zorganizowana w lipcu 1935 r. jednostka nasza liczy obecnie 11 druhen, z których wszystkie są członkiniami jedn. od chwili jej założenia. K-tką jest dhna B. Sitkowa, która zaraz po ukończeniu pierwszego na terenie Śląska kursu sam.-poż. zorganizowała jednostkę i dotychczas ją prowadzi.

Wyszkolenie w jednostce prowadzimy programowo na zbiórkach, które odbywają się systematycznie raz w tygodniu w świetlicy gminnej.

Z wyszkolenia I st. sam.-poż. przerobiliśmy już całkowicie służbę pożarniczą i oplgaz., które zakończyliśmy egzaminem oraz częściowo służbę samarytańską.

W przyszłym roku w lecie mamy zamiar i szczere chęci zakończyć już zupełnie wyszkolenie I st. i otrzymać tak upragnione przez wszystkie świadectwa.

Poza prowadzonymi pracami wyszkoleniowymi jednostka nasza brała już kilka razy udział przy pożarach, gdzie pomagała straży przy gaszeniu oraz udzielała pomocy samarytańskiej w różnych wypadkach. Ponieważ jesteśmy na wsi, gdzie niebezpieczeństwo pożaru jest wielkie i często też zachodzą

różne wypadki wymagające pomocy samarytańskiej, jednostka nasza stara się wykonać wszystkie swoje obowiązki i gdzie tylko może, to zawsze daje chętnie swoją pomoc, która już w wielu wypadkach okazała się bardzo potrzebną.

W ubiegłym roku brałyśmy po raz pierwszy udział w zawodach powiatowych w Mikołowie, gdzie wykonałyśmy pokazowe ćwiczenia ze sprzętem pożarniczym.

Umundurowane jesteśmy wszystkie przepisowo, a ze sprzętu samarytańskiego mamy tylko prowizoryczną apteczkę.

Brak przepisowej apteczki i noszy utrudnia nam bardzo prowadzenie ćwiczeń praktycznych z zakresu służby samarytańskiej, ale mamy nadzieję, że jak nam obiecał Zarząd straży, braki te niedługo zostaną usunięte i będziemy mogły przerobić całkowicie sł. samarytańską i skończyć przez to wyszkolenie I stopnia sam.-poż.

Członkinie j. żssp. w Wesołej.

EGZAMIN W JEDN. ŻSSP. W KATOWICACH-BRYNOWIE

W dniu 2 grudnia br. odbył się w jedn. żssp. w Katowicach-Brynowie egzamin ze służby samarytańskiej, którą wg programu I st. sam.-poż. przeprowadził w jednostce druh Hajduczek.

Powyższy egzamin obejmował część teoretyczną z anatomii i ratownictwa ogólnego, oraz praktyczną z zakresu udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.

Komisję egzaminacyjną tworzyli: Instr. Pow. kmdt T. Kosterka, referentka okr. A. Małgowska i 3 czł. Zarządu m. straży.

Do egzaminu przystąpiło 8 druhen i wszystkie z nich zdały z wynikiem pomyślnym. Należy podkreślić, że ogólny stan wyszkolenia członkiń był bardzo dobry.

W dalszym ciągu prowadzone będzie w jedn. wyszkolenie w zakresie I st. sam.-poż., które w przyszłym roku ma zostać już zakończone.

PLAN PRACY KMDTKI JEDN. ŻSSP.

1. Sporządzić sprawozdanie kwartalne z prac jedn. żssp. za IV kw. oraz wykaz półroczny za II półrocze 1937 r. i przesłać w terminie do 5 stycznia do Oddz. Powiat.
2. Opracować plan pracy jedn. na I kwartał 1938 r.
3. Zaopiekować się w jedn. najbiedniejszymi rodzinami strażackimi i urządzić dla nich „Gwiazdkę".
4. Porozumieć się z Zarządem Straży w sprawie wzięcia udziału jedn. żssp. w zbiórce materiałowej na rzecz bezrobotnych.
5. Urządzić jakąś dochodową imprezę, z której czysty zysk przeznaczyć dla bezrobotnych.

Różne

AWIZO. — Okrągłe pieczęcie dla straży

Wydział Wydawniczy dostarcza wzorowe pieczęcie dla straży (okrągłe) po cenie zł 3,50 (z przesyłką zł 3,80) za sztukę.

Cena dla Okręgów Wojewódzkich i Oddziałów Powiatowych, zamawiających pieczęcie dla straży zbiorowo, wynosi zł 3 za sztukę, plus rzeczywiste koszty porta.

Zamówienia na pieczęcie nadsyłać należy do Wydziału Wydawniczego Związku.

NOWE WYDAWNICTWA

Nakładem Wydziału Wydawniczego Związku ukazały się ostatnio z druku następujące wydawnictwa:

1. *Ścienny Kalendarz Strażacki na rok 1938:* Podobnie jak w latach ubiegłych, „Kalendarz" może być doskonale wykorzystany w celach propagandowych. Fotografia „Kalendarza Ściennego" wraz z podaniem ceny sprzedażnej (znacznie zniżonej w porównaniu z ceną „Kalendarza" z 1937 r.) zamieszczone zostały w Nrze 23 „Gazety Strażackiej" z dnia 1 grudnia br.

2. *Regulamin umundurowania członków K. T. i straży pożarnych* z 2 tablicami umundurowania i dystynkcji. Cena za komplet zł 1,20 (z przesyłką zł 1,40). Rabat dla Okręgów Wojew. i Oddziałów Powiatowych 20 proc.

3. *Nowa poprawiona tablica wydajności motopomp* dla dowódców i mechaników straży pożarnych. Cena za egzemplarz gr 40 (z przesyłką gr 45).

4. Strażacka sztuczka teatralna w 3 aktach z pieśniami i nutami pt. *„Strażackie Zrękowiny"* pióra p. Marka Sadzewicza. Cena sztuczki za egz. zł 2 (z przesyłką zł 2,25). Rabat dla Okręgów i Oddziałów Powiat. 20 proc.

Czytajcie i propagujcie Strażaka Śląskiego!

UNION TEXTILE

SP. AKC.

CZĘSTOCHOWA

PRZĘDZALNIA w LUBLIŃCU

TEL. 55

DOM PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY „CARBOPOL"

właśc. INŻ. PIOTR TRACZ

CHORZÓW-MIASTO, ul. Michała Grażyńskiego 65
Telefon 403-90
Biuro Techniczne, Warsztaty Mechan. i Magazyny

przy ul. Sienkiewicza 10, tel. 402-39
STACJA BENZYNOWA
i obsługa
SAMOCHODÓW
czynna DZIEŃ I NOC

DZIAŁ HANDLOWY:

BENZYNA
BENZOL
OLEJE — SMARY

KOKS HUTNICZY
do ogrzewań centralnych

ARTYKUŁY TECHNICZNE
ELEKTROTECHNICZNE
I CHEMIKALIA

PRZYBORY
SAMOCHODOWE

DZIAŁ PRZEMYSŁOWY:

WARSZTATY
REPERACYJNE
i WYTWÓRCZE
konc. przez Urząd Miar

NAPRAWA,
CECHOWANIE, BUDOWA
APARATÓW
DO POMIARÓW
LABORATORYJNYCH
CIEPLNYCH I ELEKTR.

ODLEWY METALOWE
MECHANIKA PRECYZYJNA

Tracz
ZNAK FABRYCZNY

„POLMOPOMP“
FABRYKA MOTORÓW I POMP
Spółka z o. o.
BIELSKO, UL. DŁUGA 13
POLECA MOTOPOMPY „DRUCHNA“ JAKO TEŻ WSZELKIEGO RODZAJU POMPY DLA CELÓW PRZEMYSŁOWYCH I DOMOWYCH

„SPORT - GAJDUSZEK“

BIELSKO, ul. 3 MAJA 4, Telefon 1480

Specjalny skład wypraw myśliwskich i sportowych. — Sport — broń — amunicja — rybołówstwo. — Ceny dostępne — obsługa fachowa i rzetelna. Własne warsztaty reperacyjne

Wytwórnia wszelkich robót stolarskich i przyrządów gimnastycznych

OTON SZCZUR

BIELSKO, ul. GÓRSKA 12

Specjalność:
DRABINY STRAŻACKIE SYSTEMU SZCZERBOWSKIEGO, HAKOWE, WYSUWANE I PRZYSTAWNE

Tel. 30-54

Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi

ODDZIAŁ NA WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE
W CHORZOWIE I, HAJDUCKA 22

warsztaty szczotkarskie:
posiadają na składzie własnego wyrobu i w najlepszych gatunkach:
wszelkie szczotki, jako to: szczotki do szorowania ryżowe, z korzeni fibrowe, kokosowe, włosieniowe do zamiatania, do ubrań, obuwia, do rąk i paznokci, do wanien, pieców, kopyt i klozetów. Wszelkiego rodzaju i gatunku pendzle malarskie, murarskie do farb i wapna oraz ścierki dla podłóg i maszyn.

warsztaty koszykarskie:
różnych gatunków i wielkości kosze na bieliznę, kosze do podróży, walizki, koszyki na kwiaty, kosze targowe, kosze na ziemniaki, kosze do piasku itd. Trzepaczki, sznury do bielizny i wszelkie wyroby w zakres koszykarstwa wchodzące.

Rachunki bieżące: w Komunalnej Kasie Oszczędności Chorzów, PKO Katowice 301.655.

Telefon nr 410-98.

Henryk Hoffmann

wł. Karol Gürtler

Skład Towarów Żelaznych oraz Fabryka Wyrobów Metalowych

BIELSKO, RYNEK 4

Fabryka wyrob. metal. wykonuje wszelkie wyroby metalowe i żelazne na życzenie według rysunku. Własna galwanizacja i niklownia

KAROL SZKUTSCHIK
Restauracja
BIELSKO, UL. WOJEW. GRAŻYŃSKIEGO 35

„HUTA LUDWIKÓW“ Sp. Akc. Kielce

poleca:

HEŁMY STRAŻACKIE
ZE STALI NIERDZEWIEJĄCEJ

wykonane wg wzoru zatwierdzonego przez Związek Straży Pożarnych R. P. w Warszawie. HEŁMY dla Oddziałów O. P. L., Drużyn Technicznych, Straży Fabrycznych, oraz dla Oddziałów Przysposobienia Wojskowego, **szable oficerskie typu polskiego wg przepisów M. S. Wojsk., niklowane, oraz chromowane**

Komitet Redakcyjny stanowią: Mikuła A., Pacuła K., Rzeźniczek M., Suchoń W. i Wallis S. — Nakładem Śląskiego Okręgu Wojew. Związku Straży Pożarnych R. P. — Redaktor odpow.: A. Mikuła. — Drukarnia „Dziedzictwa“ w Cieszynie